

1999 — 2000 сс. — ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ МААСТАРЫСТЫБА СЫЛЛАРА

Н.Г. ЧЕРНЫШЕВСКАЯ ААТЫНАН БУЛУУТЭЭБИ ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ УЧИЛИЩЕ

- + Төрүттэммит сыла - 1922 с.
- + Республикага соротох национальной кадрдары бөлөмөннөр кырдьаар уорак кыһата.
- + Училищени бүтүрбүт биллилээх дьоннор: И.Н. Барахов, К.Е. Иванов, К.К. Коржин - советскай-партийнай үлэһиттэр.
- + Кондаков Н.А., Миронов А.А., Степанов Н.С. - Советскай Союз георойдара.
- + Н. Якутскай, Н.К. Седалищев - Дьуөгэ Ааныстырап, П.Н. Тобуроускап, А. Федоров уода - биллиилээх суруйааччылар.
- + И.Е. Томская э.м.д., Е.М. Макаров - ф.я.д., П.П. Петров - и.н.к., И.П. Чабиев, Л.И. Алексеева - п.н.к. уода - ученайдар.
- + Бессонов Г.Е., Афанасьев Н.И., Егоров Н.В., Борисов Ч.Н. уода - РФ уонна СР үтүөлөөх учууталлара.
- + Бүгүн училищега үөрэнэр оҕо ахсаана - 540.
- + Кинилэри үөрэтээллэр - 74 преподаватель.
- + Училищеге бүгүн икки СР үтүөлөөх учууталлара, биэр СР нооруотун үтүөлөөх үлэһитэ, биэр СР культууратын үтүөлөөх үлэһитэ, биэр РФ культууратын туйгуна, сүүрбэиик РФ үөрэтин туйгунара, алта СР үөрэтин туйгунара, икки СР культууратын туйгунара, биэр ф.н.к., икки аспирант, алта соискатель.
- + Бүгүн училище 5 идэҕэ үөрэтэр:
 - начальнай кылаас учуутала;
 - оҕо садыйа илгээтчитэ;
 - саха тылын учуутала;
 - культурология учуутала;
 - английскай тыл учуутала.
- + Училище сайдар кэскилэ:
 - Саха госпедуниверситет саҥабыгар;
 - СГУ филиалын быһыытынан.

Бастагы күн: үөрэммит кыһабыт — үлэбит бийиэ

1999-2000 сс. уорак педагогическай маастарыстыба сылын биллэрдибит. Ошон сибээстэн, хас бириднэ учуутал, оскуола идэни үрдэттигэ, уорак хаачыстыбатын тупсарыта, анал программа оҥостон, үлэлиэхамсы сыйдылар.

Бүлүүтэри педагогическай училище преподавателлэрэ бийиэ үөрэх сылыгар санга сонун үгэни олохтуур сыл-сорук туруоруна, училищени араас кэмнэргэ бүтүрбүт студенттаран айымньылаахтык үлэһир учууталлары көтөһү көрөн, кинилэр үлэлэрин хамнастарын биллэр сыллаах-соруктаах бастагынан Нам начальнай оскуолатыгар анаан-минээн маалдыттын кэллилэр. Бу оскуолага училищени араас кэмнэргэ бүтүрбүт 5 учуутал айымньылаахтык таһаарылаахтык үлэһи сыйдылар: бастагынан, училищени 1972 с. бүтүрбүт, СР үөрэтин туйгуна, училищега үөрэнэ сылдьан духовой оркестрга дьарыттаммыта, калын өссө ол оркестры бэйэтэ салайбыта, Егоров Валерий Ефремович — Бүлүүтүн төрүттээх, Нам сиригэр кэлэн, директор, биллилээх мелодист буолан көрүстэ, иккинчэн, Старонова Евдокия Васильевна, училищени 1974 с. бүтүрбүт, училищега үөрэнэр кэмнэргэ үөрэх туйгуна, бастыг спортеменка, хайыбардыт, берген ытааччы, теннисистка этэ. Ол үгэһин бүгүн да тута сылдьар эбит өссө сайыннарбыт, дьэ кэргэһини оҥуол төһүнүн улуска таниган, мал олоду тутуһууга улахан кылааты кылларар сайдам ыл буолбуттар, үсүүһүнэ, Гуляева Анна Егоровна, училищени 1962 с. бүтүрбүт, СР үөрэтин туйгуна, ветеран-учуутал, бэйэтэ муһуһубут матырыяалынан бэртээхэй байлаах комус музейын оҥорон, дьон-сэргэ махтаһын ылбыт, төрүт культураны үөрэттигэ үйэлээх өһөнү оҥорбут, төрдүүһүнэ, Кириллина Ольга Михайловна, училищени 1982 с. бүтүрбүт, педагогическай үлэҕэ бэйэтин суолун тобулбут, элбэһи эрэннэрэр эдэр учуутал буюмдарын көрдөрө, бэһининэ, Зырянова Антонина Петровна, училищени 1975 с. бүтүрбүт, СР үөрэтин туйгуна, директор итэр үлэҕэ солбуйааччы, улуска

биэр бастыг төрөһөччү, Намга оҕо тарилтэтин үлэһитигэр I, республикара II маастарлаах кэскиллээх салайааччы буола үүмүт.

Дьэ маһык выпускниктарынан училище кини туттар. Үчүгэй

ныгы үөрэммит кыһатыгар, Бүлүү училищетыгар, бэлэх биэрдэ, бэйэтэ төрөһөччү «Кыһах» ансамблыгар хас да ырыаны толорторон иһитинэрбитин олуе дуоһуна иһиттибит.

НАМ СИРИГЭР ИККИ КҮН...

үлэһээх выпускник — училище сыралаах үлэтин түмүгэ. Оскуола үлэтин В.Е. Егоров эгэуэһит-директор, аныгы ирдэбилгэ эппиэттир сатабыллаах салайааччы, ирдэбиллээх төрөһөччү, уран тарбахтаах уус, бэртээхэй мелодист-музыкант буола үүнэһисайдан, үөрэтэр үлэни санга сайыннарылаах уорак технологиятын тутуһан үлэлэтэ олоһор эбит. Кини салалтатынан таһаарылаахтык үлэлээ, оскуола коллектива 2000 с. көрөс республикара «Сыл бастыг оскуола» дьин үрдүк ааты ылар чыстэммит. Оскуола ие-тас оҥоһууга тупсарыт, учууталлар байлаларын күөстөрүнэн физзал, остолобуой сыһыары тутан, саха оскуолатын саналы сайыннарар концепцияны тутуһан хас бириднэ кылаас анал аатынан хэргэттилибитэ үлэс хоһоонун арыһыны ылдыттары астынарда. Директор Егоров В.Е. үөрэтэр-итэр үлэни комплекснайтык көрөс юни уһанар маастарыккайыттан, огуруот аһын, сибээһини үүннэрэр кыһынгы телиһиһиһитан, оҕуу эстетическай иһитигэ сүүрүн болдормотун ууран үлэһириттан өтө көстөр.

Ыраактан кэлбит маалдыттары оскуола коллектива, кини саалааҕы тыһыан, оскуола иһинэ үлэһир куруһуоктар, ансамбллар толорууларынан эдэрдэ концерты тардан көбүөт. Маһна оҕолор В.Е. Егоров ырыаларын ыллаан чабардылар, үнүкүлээн битийдилэр, тойуктаан доллоһуоттулар, комустан конкунаттылар Валерий Ефремович «Оҕолор - быһаа күһир» дьин «буруолуу» сылдьар ырыан-

Маһтан салгыты оскуола сайыннарылаах үөрэх систематынан хайдах үлэлээн-хамсан үрдүк ситиһингэ тийбитин завуч Л.М. Полякова, психолог С.С. Пинигина, социолог В.П. Иванова дьонуннаахтык биллиһирдилэр. Оскуола администрацията кырдык да биэр санаанан салайтаран, биэр сыла тутуһан үлэһи-хамсы сыйдылар бийигини үөртө, астынарда.

Эбит кэһиттан аҕас учуутал: Рожина М.Д., Сивцева Н.К., Игнатьева Н.М. математикара, Кириллина О.М., Карамзина М.В. нуучча тылыгар, Эверстова Н.В. географияра, Владимирова К.Е., Попова Н.С. саха тылыгар сайыннарылаах үөрэх методологияна баһас уроктары ыһтан көрдөрдүлэр. Уруктар түмүктөрүнэ көрдөххө, учууталлар бари бу технологияны ситэ-хотобайылаабыттар, үлэлэригэр бөрүннөлөөхтөр, эдэрдэрэ-өрчимнөөхтөрэ бу оскуолага кадрлары кытта үлэ үчүгэй туруктааһын көрдөрдө. Бүлүү училищетын преподавателлэрэ уроктары кылаастык ырыттылар, үрдүк сыананы биэрдилэр. Сайыннарылаах үөрэх оҕо үөрэнэр базатын күһүрдүлэр, өйүн үлэлэтэрэ, баһас санаатын даһастыгы үөрэтэр ие хоһооннооҕо учууталлар ыһыһыт уроктарыттан илэ-бааччы көһүнэ.

Түмүгэр училище уонна Нам начальнай оскуолатын коллективтар инникитин өссө сибээһи бөрүтүтүк буоһулар. Бүлүү училищетын делегацията калар үөрэх сылыгар оскуола коллективын Бүлүүтэ маалдыттын тийиһалларыгын ыһырдэ.

Бүгүнкү сырыы биэр умнуллубат өйдөбүлүнэ улууе кырдыктарын үбүнэ тутуллубут саха балаһыгар маалдыттары арчылааһын сиэрин-туомун толоруу

буолла. Балдыттары үлэ ветерана Мария Николаевна Кириллина аһыһтаах тыһыангалгыс этан арчылаата, аал уотун аһатта. Балаһан хаһаайына Колесов В.А., «Иэйи» кулууп чилиһиннэрэ: М.М. Винокурова, М.Н. Кириллина маалдыттары уһхтаах кымыһынан айах тутан айхалды көрүстүлэр, умнуллубат өйдөбүл балиһитигэр хаартыскара түстүлэр.

Икки күн: биридалаахтэрбитигэр

Маһнаары педучилищени кытта уруктутан сибээстэнэр, хардыта маалдыттанар буоларбыт. Бийигини училище администрацията: завуч Николаева И.И., методист Колодезников А.Н., производство салаатын сөб. Окочешников С.В., директоры хаһаайыстыбанын үлэҕэ солбуйааччы Н.Ф. Гурьев үөрэ-көтө көрүстүлэр, үлэ-хамнас туһунан истиг-иһирэх кэспэһини буолла.

Маалдыттар ие кырдыктык оҥоһуллубут, кини хараһа халтарыһар тариллинэн - мебелиһи ситэрдиһит үөрэх сана тутуутун көрөһин көрдүлэр. Училище директора, РФ үтүөлөөх учуутала Иванов В.П. сатабыллаахтык салайар буючарын астынан балиһээттилэр. Быйыл күһүн Бүлүүтэ санга үгэстээх училище үлэлэ кыриһээтээх, ол дьыһи-уоту төһиһигэ элбэх сүбөһи-аманы ылдыбыт. Училище кэскиллээхтик үлэһи-хамсы олоһор көрүөххэ эриксээ, иетиэххэ иһитиһинэй. Училище коллективна байлаларын биэр идэлээхтэрин сылаас уопсайдарыгар хоннорон, иһи аһылыһынан хааччыһан аһан дьонун улаһанык абыраатылар.

Бу икки күннээх үлэбит табыллан тахсытыгар Нам училищетын коллективыгар, Нам начальнай оскуолатын учууталларыгар, кырдыаҕастар сүбэлэрин иһинэн В.А. Колесовка, М.Н. Кириллинага, М.М. Винокуровага бары махтаһытын биэрдэбит, үүмүт үтүө дьылдһиһэ үчүтэй үөрэнээччилэри, талаһыһаах тарбахтаахтары бэлэхтэтин, толору дьоллоох-согугулаах буолун, ыччат дьоннот махтаа олоххутун уһатыһыт!

У. КОНДАКОВА,
училище директоры э.т.,
РФ үөрэтин туйгуна,
методист-преподаватель

ҮӨРЭХ САҢА МЕХНОЛОГИЯТЫНАН

Бүлүү педучилищета Нам начальнай оскуолатын кытта сибээһи маһна студенттар бу оскуолага практикаһы барыларын кытта саалаһыта. Оскуола салаатыгар үөрэнэр студенттарга бу оскуола учууталлара государствоннай практикаһы баралларыгар өрүү методическай көмөнү оҥороллор, оҕолору ыһыһа хаһан да аһаастаабыттар. Бүлүүтүн методисттар көһөн, студенттары көтөһү көрөһөр, дьэ маһтан бийиги сибээһит саалаһыта.

Методиста өттүнэ ылан көрдөххө, оскуола директора В.Е. Егоров сангалыг тийиһтээх салайааччы, оскуолатын бүтүнүттүн сангалыг үөрэх систематыгар ыһыһыттир эрчимнээх салайааччы. Оскуола коллективна өссө 90-с сыллар саалаһыһыларга бэйэтэ туста суоллаах-иһтээх, начальнай оскуола

учууталыг суолтатын өрө көтөҕөр сэмаллаах үлэтин хайыһаһытын уларыһыт, сөптөөх кадрдары талыһыт. Директортан саалаһан, учууталлар биэр Занков систематын сийиһи үөрөннөттөр, анал курстары барыттар, байлалары таһыһыһар научнай-инжыһиэр үлэҕэ тийиһ үрдөһөттөр. Ол түмүгэр Занков систематын нуучча арэ кылаастарыгар бэйэлэрин таһыһыһар научнай-инжыһиэр үлэҕэ тийиһ үрдөһөттөр. Ол түмүгэр Занков систематын нуучча арэ кылаастарыгар бэйэлэрин таһыһыһар научнай-инжыһиэр үлэҕэ тийиһ үрдөһөттөр. Ол түмүгэр Занков систематын нуучча арэ кылаастарыгар бэйэлэрин таһыһыһар научнай-инжыһиэр үлэҕэ тийиһ үрдөһөттөр.

Учууталлары айар бэлэхтөөгө хайыһын, экспериментари оҥортоон, олоһу ыһыһан, түмүктэри оҥороллор научнай үлэҕэ эппиэттиһирдик бари туһар эбит. Хас бириднэ учуутал, үөрэнээччи үлэһи анал специалистарынан үөрдиһилэр, хас бириднэ бөлөх бэйэтин үлэтин түмүгүн уопсай иһитиһиһ-

риһтэ таһааран дьүүлээһаллэр. Бари биэр иһи куруһу куруһу үлэһээн, үлэлэрэ түмүктээх буолбут: кинилэр үөрэнээччилэри тийиһиһтэ, лицейтэ ситиһиһтээхтик үөрэнээллэр эбит. Хомолтоо дьин бу системаны үөрэттир ортоку сүүһүх оскуолага саалаһыта буолар. Оҕо оскуолаһы бүтүрбүт диэри бу системаны үөрэнэр буоллар, түмүгэ быһан таһаарыһаах буолау этэ.

Оскуола учууталлара бийиги ыһыһыһаларытыгар итэҕэтэр эппиэтэри биэрдилэр, оһу өссө учууталлар биэриг аһаҕе уроктарыгар көрөн астыһыһыт. Занков систематын үөрэтин саха оҕолоругар хайа барыар туһаныһыһын сөп эбит. Ол эрэн бу үлэттэн тахсарын, маһна аһаан сахалыг анал литература суотун учуоттуур наада. Бу оскуола бэйэтин сыралаах үлэтин анал по-

собие оҥорон республика оскуолатыгар тардыһан наада. Оһуоһа улууе дьыһаһтатта, үөрэх управлениһта өйүүрө, көмөлөһөрө наада буолуу. Учууталлар сыралаах, туһалаах үлэлэрэ таах хаалбата наада.

Кини үөрэрэ өссө бу оскуолага итэр үлэһи сангалыһиһе хоһооннооҕо буолар. Оскуола администрацията бари бүтүүн үөрэх иһитин үлэһит сангалыг сыһыһанга кырдыгытэ тыа оскуолатыгар үөрэх сангалыг төхнолоһиятын хайа базарар кылдыһааххэ сөп эбит дьин толору даһастыһар.

Л. НИКИФОРОВА,
Бүлүүтэти педучилище методиста,
РФ үөрэтин туйгуна

НАМ ЫЧЧАТТАРА БУЛУҮГЭ ҮӨРЭНЭЛЛЭР

Бийиги училищетытыгар сыла аһы Нам улууһун араас нэһиһтэригиттан үөрэнэ кэллэлэр. Училище преподавателэ, Намтан төрүттээх Кондакова У.Ф., сыла аһы мисстэтигэр экзамен тутан, ыччаттары үөрөххэ ылар үгэһи олохтоото. Бүтүнү туругуһан училищега 32 ыччат үөрөнэр. Ордук элбэх оҕо Моду, Түбэ, Бөтүг, Хамаһатта, I Хомуһтаах оскуолаларыттан үөрэнээллэр. Быйылгы үөрэх сылыгар 14 оҕо туттарсан киирэн, ситиһиһтээхтик үөрэнэ сыйдылар. Үрдүк баалы Партизантан Николаева Мария, Намтан Винокуров Егор, Арбытан Егорова Варя ылбыттар. Кинилэр бийиги I семестр экзаменнарын туттарыһахтара II-III-с курстартан үчүгэй уонна туйгун сыаналарга үөрэнээллэр: Драгунова Жена ДО-П, Дьяконова Мария ДО-III - түбөлэр, Улиһиһка Мира ТО-II - Нам, Сивцева Лена ТО-III - Никольскай, Суздалова Сардаана НК-III - Бөтүн, Никитина Тая III-СФ - Бөтүн, Федорова Жена III-НК - Нам, Дьяконова Лена II-СФ - Мо-

дуд, Федорова Аня II-НК - Арбын уода. Училищени кыһыл дипломуһан бүтүрбүт Суздалова Галина (Моду), Софронова Сахаа (Кобөнө) СГУ-га культурологияра, Дорофеева Ася, Платонова Наталья СГУ-га саха тылыгар үчүгэйдик үөрэнэ сыйдылар. Эдэһийди-балыстын Октябринэ, Татьяна Сыроватскаялар (Моду), Сивцева Туһаара (Түбэ), Сивцева Айыһала (Нам) кэлэхтэн 4-с, 5-с курстарга СГУ-га үөрэхтэрин салгыһы үрдэтиһэ сыйдылар. Үөрэнэ сылдьар оҕолортон Дьяконова Лена (Моду), Никитина Тая (Бөтүг) старосталар, үөрэх бастыһнара, үчүгэй бэрээдэстээх ыччаттар. Училищега студент үөрэтин таһыһан араас дьарыһтарга бэйэтин астыһнарар. Ол курдук училище бастыг спортсменнарын бу олоһаллар: Повгородова Лена (Моду), Федорова Жена (Нам), Никонова Мотя (Хамаһатта) «Айыһы» народнай ансамбль үнүкүүһүттэрэ Соловьева Тая (I

Хомуһтаах), Никонова Паша (Түбэ) училище чыһини араас фестивалларга, конкурстарга көмүскүүллэр. Сорорутааһыта Майага кэлэн «Танцует Якутия» конкурһа лауреат үрдүк аатын ыһан, үөрэнкөтө тийиһиттэрэ. Училище администрацията студенттары, аһ-төһө биэрэн, каникула аһалбыта, калдыһыта, боруоннарыгар харчыһан көмөнү оҥорбута. Кыһмаат студенттары интернаһка ыһан, аһатар-таһыһарар, үчүгэйдик үөрэнэр студентнарга үбүнэн-харчыһан көмөлөһөр, өйүүр. Калар өгүтүр училищега санга салаалар омуһ тыһыгар, математикара аһыһыһахтара. Нам үөрөххө бадалаах ыччаттын үөрөххө ыһыһыт, талыт идэһитигэр үөрэнэр усулуобуйа барыта баар. Бүлүү училищета үрдүк үөрэти биэрэр кыһтанна, санга үс этээһтээх училище үөрэнэр корпусна аһы күһүн үлэҕэ киириһэр. В. НИКОЛАЕВА,
училище преподавателэ

ОҕУУ УОТА

Кылааскы өлөрү

Кылааскы өлөрү 5 кылааска үөрэнэр сылларыгар литература уруогар Василий Васильев-Хармехал «Тураҥаскы» кэспээнин сөһөргөтүм. Сүрдээх үчүгэй кэспээн. Ат иччитигар хайдах курдук бэринилээрин итэҕэтэрдини уубар-хаарбар киирэн туран кэспээним.

Харахтарыгар Тураҥаскы өлөрү «ытырара», үүт иһээри арыы собуотугар сүүрэн тамаһытара барыта кестөр быһыылаах.

Сөһөргөтөн бүтүм, кылаас иһэ уу-чуумуу, арай ким эрэ мтаан сыгырдыр. Көрө түспүпүт - Викам ытыы олорор эбит. Сыл-сырдык таамахтар иэдэһин устун сүүрөн паартага таамалыыллар.

— Хайа, Вика, тоҕо ытаатын?
— Онтон, Тураҥаскыны аһынарар дии...

БИЛСИН:

АНАТОЛИЙ СТРУЧКОВ

Анатолій Стручков 1976 с. төрөөбүт. Идэтинин суоппар-электромонтер. Үһүс разрядтаах алмааны кырыылааччы. Урут Амма улууһугар Амма селогун дьаһалтатын ыччат дьоммаларыгар специалиһынан үлэлээбит. Билигин Нам с. олоор. Кими билиги хайыалыт редакциятыгар бөйөтүн хоһоонун адалан хаалларда. Төһө да тыла-өһө ситэри чочулду-дубатарын иһин, ис хоһооно атыгы олох тематын бэриэ таарыларын бөлөтүн иһит. Ошон, Анатолий салгыы аһа уонна ыччат олоһор астыгыбынайдык кытта тураргар баҕарабыт.

Эдэр ыччат, билэ дьонум
Тоҕо манньк суолланан
Сиртэн тэйб көтөбүт.
Ийэ-аба, дьонноргутун
Хоргутангыт хаалырадыт.
Олох суолун билбөккөбүт
Үөрөр-көтөр кэниэргитини
Халлаан аһыгар
Уруу-таһы уураһадыт.
Эдэр ыччат, билэ дьонум
Истин саастаах дьонгутун
Атадастаан куһаҕаны
Этааларо буолуо дьомон.
Ону кытта мин эмиз
Сүбө этим эһиэхэ
«Күөх мөһөй» дьоннор төбө
Дьаһттаах арыы үөнү

ХОҔУЙУОМ

Хобуйуом...
Кыһоонун ийдан алаах халлааны,
Кыһ-кыра чадылхай сулустары.
Хобуйуом...
Дьэрэктэн өтүкөн сүһүмүүр дьүкэбили
Кылбачыга оонньуур манган хаары.
Хобуйуом...
Сайыныча куоһ сүүтүн саллыбытын
Саламалаах ытын эргэ-тэри.
Хобуйуом...
Сарсыларда саһарба сондарыгытын
Сардана сиһэһтээх сыһыны.
Туһаара ОСИПОВА.

ДУУС...

Мараһып таһыгар айан массымыатыттан эдэрчи киһи түһөн, кылдиэ ылан тахсан иһэр сааһырбыт дьахтартан ыйытар!
— Дуус эһиэхэ үлэлир дуо?
Онуоха дьахтар айан киһитин күһүңгү тымным тыалтан кытарбыт муһун, бастагы хаартан манхайбыт сирэйдин көрөн ылаат:
— Билигин үлэлээбэт, сайын үлэлэтэбит, халлаан тымныйда, — диир хардарар.
Аһаныыт соһуйа түһөр:
— Ол хайдах сайын эрэ үлэлир? Кыһан тугу тынар?
— Оо, тоһуоом, кыһан туар буоллаа дии, эһиэни курдук иһигэ дуус буолбатах, сайын кылааска халтаһын дууска суунабыт, сотору бааныык үлэлэ, эрэмжэнииллар үһү, Сага дьыл диэки суунар иһибит, — диэктир.
Аһаныыт өссө ордук соһуйар:
— Ханьык бааныык, ханьык дуус, мин суоппар Дуу тугу үлэлирин ыйытабын?
— Ээ, уу киһитин эгэр эбит дуу, ол Дуу суоппар...

Бу сиргэ олох олоһору,
Кэспэлиитин кэспэһэрбэт туһугар
Кэһчээрн ыччаты хааллараары,
Аал уогу тигиһэччи оттоору
Биһиги бары иһэттэн төрөөбүшүт
Аар тойон абаттан айдаран.
Кэлбиһит кэрэни айаары,
Дьоллоохтук олорон аһаары,
Барыллар бу кылгас олоһо
Барытын ситиһэн бараары.
Ким бадарыай бу сиргэ,
Киһиттэн кэрэгэй аналланын?
Сирдээди кылгас олоһу,
Ситэрбөккэ олорон барыан?
Ол эрэри олох тыйыс,
Сорох киһи олоһо куруе.
Аһар дьоллоох эдэр саас,
Сүтэллэр куруе түгэһэр,
Саамай абата-хомолото —
Эрдэ быстар эдэр саас!

Өдүлорум тугу да саһарбатылар, ким да киһини күлүү гыммата. Бэйэлэрэ дараны аты аһынан уйдыйы олоһолоро. Аһыныгастара, айылдыа чуҕастара мантал да хөстөрө.

ЭМЭДЭСКИ

Студенны сылдьан, төрөһүттөрүбүтүн үгүстүк ууга-хаарга түһэрэбит. Ол курдук «аһыныкка харчыта», «проекти харчыта» диэн телеграммалар угуу-субуу кэлэччилэр.

Эмиз өһнүк ис хоһоонноох телеграмма өхсө почтага сүүрдүм. Номнуо кыһын кэлэн, дьон хайыы-үйэ сылаас сарыһыах көһит. Туस्ताах дьибитигар чуҕаһаан истахпитинэ, биһр кыракий эмээхени суолу туораан иһан охтон түстэ. Сонно ыстанан тийһэн көмөлөһөөчү буоллубут. Илин сыгыһыах эбит, бакыр тарбахтара кыһыһыл буола тоһмуттар. Ыраах баар эбэбин санаан уруурдаатым уонна бэрээһинилэрбин «Мэ, кэт», — диэн үгүлүттүм. Киһим хап-сабар кэтэ оһуота. «Ба-ба-баһыыба, таһара эһиэхэ көмөлөстүн», — дьибитигар арыгы сыта саба бирда. Өйдөөн көрбүпүт - суумжатыгар кураанах бытыы-акалары хааламмыт. Аһыныахтытын да, кэлэйһөхпитин да билбөккө туора хаамтыбыт.

Татьяна СЫРОВАТСКАЯ,
Модур

МУЧУКТЭР

- * Арыгыһыт - уонча иһэччи табаарыстаах буоллар, биир күн арыгыттан эрүө суога.
- * Арыгылаарын, харчылаарын тухары - доһор-атас элбикэ. Арыгыта, харчыта бүттөрүнэ - биир да киһи хайыһан көрүө суога.
- * Иһэччи арыгылаарын, харчылаарын тухары: өлөрүттэн куттанан, Арыгыта, харчыта бүттөрүнэ: өлөрүттэн куттанан, салыбырас-илибирэс буолуору.
- * Эстибит-быстыбыт дьадагы киһи кимизкэ быһбардыан билбэт. Быһбардыан да баарбат.
- * Быһбар кэһиттэн киһи барыта баай-дуол олохтонорун биллээлэр, киһи барыта быһбардыта.
- * Быһбар иһинэ харчы-хаһыас далайда дьиллэр. Быһбар кэһиттэн хайдах буолуорун абаһы эрэ биллэр.
- * Арыгыһыт өлөрүн кэтэһи, биир күн сытта — албета. Иһис күлүн сытта — албета. Ошон турарыгар тийбэт.
- * Арыгыһыт коммерсаннар табаардарын, астаарын-үөлүрүн чопчөкитик ылан баран, кэһилэриттэн үөрөччилэр: «Акаары арыгыһыттар» диир.
- * Сорохтор «бүтүһүн тыһынычаны» билэн-көрөн баран өлбүт киһи диэн санаалахтар.
- * Уһун кутуруктаах арыгыһыт элбэх киһини кутуругар сөрөөчү.
- * Арыгыһыттар биир эмэ табаарыстара арыгыттан аккаастаһаарына.
- Бу киһи бырактараа ры гыммыт, — диэктэрэ.
- * Өлөн баран өйдөмүт суох. Тыһыһаах ардыкх арыгыттан аккаастаһан, өйдөһөхкө баара.

САЙДАБЫТ...

Борук-сорук куорат уулусатынан «УАЗ»-ик массымына дейдугун диэки айаннаан иһэр. Субу-субу көрсөр, улахан да, кыра да «24 часа» диэн суруктаах, араас бытылаха ойуутууна, уотуһаах-күһүнүн күлүмүрдээн, ыгыра-угуйа туар мараһылынары көрө сатаан баран, свастаах киһи арыгыһыгар эргиллэн:
— Ити аата күһүрү-түүһүрү үлэлир мараһымынар буоллаа, куорат сайдыбыт да эбит, урут маньык суога ээ, — диир.
Арыгыһа ону улаханьык сэгээрбэтэх куолаһынан:
— Ээ, сайдар буолан, онноһор кыра дэриэбинэлэргэ итиники үлэлээбиттэрэ өр буолла, аята, сыһаната эрэ атын иһи. «Точка» дииллэр дуу, үөдөн дуу? Арай уота-күһэ эрэ суох, ол туох буолуой. Кыра дэриэбинэ өһтө да суох киһи барыта билэр буоллаа, итинэн буоллаһына, дэриэбинэлэр да сии сайдыбыттара ыраппыт эбит!

Сага үйэбэ үктэһэри тураммын,
Өрүү өйдөөн кэлэбин эйигин,
Мин таптыыр соботох быраанын,
Эрдэ сууллубут соботох сулусун.

Кырачаан сааскар тулаһаах хаалан,
Элбэх сиргэ иһкиэ көһөн
Ийэтэ суох кыракий уолчааным
Миниги батыһан улааньытын.

Ийэ араҥаччылыыр дьэһтин көрдөргүн
Мэлдьи ыйытарың ийэбит ханнатын.
Хараһың ууга издэһкэр тохто
Дьоллоох өбөлөрү ыһыһыра көрөрүң.

Мин оһом, уолум-быраатым,
Кыракий батыһар уолчааным,
Эһиэхэ олоһуң суолугар,
Эһэтэх этим мин элбэриң!

А. ЛУКИН,
Ботур

Редакция почтаһыттан
«СУОР ТИҺЭХ
КЫЛАНЫЫТА»

«Суор титэх кылааныта» киһиэ дьыһыһаах олохо буолбут түбэлтэ буолан, киһиэхэ элбэҕи толкуйдаатар. Киһиэхэ кырдыаһас, орто уонна эдэр көлүөнэ эр дьоннорун олохторун сорох хараһа өттө кестөр. Ону көрө олорон биһиги эдэр ыччаттарыбыгар, ордук уолааттарга дьэ-эбир олох кэлбитин көрөн киһи хараһастар.

Дьулуһсаан олоһор үтүө дьон кестөн (следователь Татариннов, кэргэнэ, табаарыстара) киһилии сыйлаһаһанан, өйөөн, итэриэн киһи киһилии быһыыты итэрибэт. Киһини итэрибэһкэ, балыһарга түбөһөн хайыһы киһитэ буолбута буоллар олоһо хайдах эргийэ-биллэбэт.

Онтон киһи абага «Кырдыаһас» тоһо дьонго, олохо эстөөн, дьонтон туора баран, туспа дугуй-дана? Хайан эрэ киһи да кыһ-кыра, үчүгэйкэни өрө буолан төрөөбүтэ буолуо дии? Кимизкэ көһөһкө баҕа үлүгүрдик тоһу-туора сыйлаһаһанан, ыардык быһыылаһан дьону, олоһу абаһы көрөргө үөрөттөлөр (Сталин материэтин хампы өхсөрө кестөр). Тоһо киһи олох мэрларын тулуйбакка, майгыта-сигиһита, олоһун өтүөрө алдыһа? Бу киһиэхэ үтүө эрэ санаа, үтүө эрэ быһыы хара санааны кыһыгар кестөр. Онтон ситэтэрэн бэйэм санаабын суруйабын.

Сорох төрөһүттэр куһаҕан үөрөхтөөх, бэрээдэгэ мөлтөх өдүлөрү оһкуолатан үүрэн иһиһэри, куһаҕаны утары хара суох оһ-суһуоһун дьаһаллар. Киһилэр бэйэлэрин үчүгэй өдүлөрүн оһкуола иһигэр күрүөлүөхтөрө, онтон оһкуола тас өттүгэр, уулуссага, общественной сирдэргэ хайдах мэлдьи күрүөлүү сымдыахтарай?

Бу оһкуолаттан үүрүлүбүт өрбүт (сорохторо) куһаҕан быһыыга куһаҕаныһан эһиһэттэн үчүгэй өдүлөрү абаһы көрөргө үөрөнөр. «Око да око - народ ослепнет». Куһаҕан быһыыга куһаҕаныһан эһиһэттэн иһтэхкэ куһаҕан быһыы хайан да тохтообокко үйэ тухары киһиттэн киһиэхэ бэриллэн бира турар. Арай биһр киһи бу куһаҕаны куһаҕаныһан эһиһэттээбиккэ бэйэтигэр тутан салгыы ыһып-патарына, оччово эрэ бу куһаҕан, хара санаа салгыы барбыкка тохтоон хаалар. Бу куһаҕаны бөйөһигэр тутан хаалбыт киһиэхэ сүрдээх ыарыһаах, кыһылаах-абалаах, ол эрэри саамай муударай уонна үтүө быһыыны киһи оһордо, хара санааны, куһаҕаны тохтоото.

Өдүө хайдах сыһаннаһаһын да киһи эмиз өһнүк хардарар. Оһноһор улахан дьон биһиги өйдөһөһүт. Оһо билигин өйдүү суога, оларэри улаатан, өйүн тутан, киһи-хара буоллаһына улахан киһи хайан эрэ оһорбут үтүө быһыытын өйдүү, маһтыһа.

Ханьык бадарар үчүгэй, үтүө үлэһит (учу-утал, арач, следователь, рабочий) үлэтигэр, оһорор табыллар сүүрү ис кистэ-лэһэ - дьону куһаҕан — үчүгэй диэн араарбакка, биһр да киһини туора көрбөккө, киһиэхэ бары-тылар биһр төһөһик сыһы-

аһаһара буолар эбит. (Оһнүк дьону кэтээн көрөһөһө).

Уолааттарыбытан оһкуолаттан бэрээдэктэрэ, үөрөхтэрэ мөлтөх дьон үүртэлээн кэһиспэһкэ, мөһөн-өтөн майгыларыһ-сигиһилэриһ алдыһаһаа, бэйэлэрин убаастанарга, бэйэлэрин таптыырга үөрэттиригэр.

Бэйэтин убаастыыр, таптыыр киһи табадыһан, арыһанан, наркотигыһан бэйэтин буорту оһорбот. Оһнүк киһи бөйөһигэр да, атыһтарга да куһаҕаны оһорбот, атадаһтаһбат.

Ханьык эмэ предмедко мөлтөхтөр диэн наһаа улахан трагедияны оһорбөһкө, үөрөһкө кыһа да суох өдүлөрбүтүгэр эмиз кыһаллаһаһың, киһилэргэ эһиэ болдоһтобутун ууруоһун, өйүүһүн. Сүүрүн предметтарынан эмиз (трудуроога, спорт, техника, сирн өһөрүү, почваны үөрөһүн, оһуруот аһын, сиһ-бөһкини, үүнэһиһи аһына, көрүү-хараһыһы, эһтэһиһи уо.д.а.) практикэһи көрдөрөн, үлэлэтэн иһтэриһи үөһкэһтиһи сүүрүн сороһ туруоруоһун. Үтүө төрөһүттэр, биһиги, ити чааһыгар бөйөһит да ыарыраһтаһыт, көмөлөһөр кыһыһыт тийбөт.

Үөрөхтөөх киһиэхэ ханьык бадарар үрүү да, хара да үлэ чопчөкитин оһорулдуоһуһуһан билэ-бит, оһтон үөрөһи млат киһиэхэ иһин эрэ үлэтэ төһөтүн түгэһиһи сайыһ-нарыһан эмиз умумуоһкэ. Ханьык да кыһтааһ, күүстээх кыһы дьыһиһи туһ-лат. Ханьык бадарар ула-хан күүһэ да суох уол дьы-эни бадалаах буоллаһына тутар. «Быһыр да, быһыр да эр киһи норуоту уонна олоһу хамастар сүүрүн күүө буолар» - диэн Василий Босык сөһкө эһэр.

Баһпат, мэһик-тэһик уолааттарыт улаатан, өссө улахан куһаҕаны оһорорго үөрөнө иһитэриһи төрөһүттэр, оһкуола, об-щество, госуарство бука бары сүбэһитин холбоон, уолааттарыт туһугар кы-һаллаһаһың, үтүө суолта к и и р э л л э р и г э р көмөлөһүүһүң.

Хатырык орто оһкуола-та кэһиһи сылларга өрлө-ру мөлтөхтөргүт диэн үүртэлээн кэһиспэһкэ оһкуолага салгыы үөрөһүн, өбөлөргө, төрөһүттэргэ сүрдээх элбэх көмөнү, сүбэһи, иһтэр-үөрэтэр үлэтэ бэһиһэдэлэри, элбэх иһтэрэһиһиһи бөһчөрдэри, интеллектуальнай өтүгүн сайдар виһториналары, күрөхтэһиһилэри ыһтал-лар.

Түгэһиһин туһанан күндү, убаастыыр дьомму-туу директоры, завучтары, соһиэдагогыры, психоло-гы, бары учууталларбы-тын уонна оһкуола бары үлэһиттэриң Сага дьылы-һан эһрэдэһиһиһит!

Биһиги өбөлөрүт ту-һугар ис сүрөһиһиттэн кыһаллан, күүөкүтүн ха-рыһтаабакка үлэһиттигэр, үчүгэйгө-үтүөгө сирдири-гит иһин ис сүрөһиһиттэн төрөһүттэр ааттарыттан маһталдытын тиэрэһит. Үлэһитигэр, олоһу тутар өссө үрдүк ситиһиһилэри, дьолу-сороһуну бадарыһаһыт.

М. КОРЯКИНА,
Хатырык

Дьаһал

И. ЗЫРЯНОВ КЭРИЭБИГЭР

ОБОДОР ОРДОЛОРУГАР ТУСТУУГА АҕАҔАС ТУРНИР СМЕТАТЫН БИГЭРГЭТЭР ТУБУНАН

Аан дойду кылаастаах спорт маастара, ССРС чемпионатын 3-с призера, ССРС ээбилдэнилээх күүстэрин 3 төгүллээх чемпионо, Аан дойдутаагы турнирдар хаас да төгүллээх кыайылыаа И. Зырянов керэбиигэр ордор ортолоругар тустууга ыстыгылар турниры ыстыгыстуунаан балаһыаньыга олодуран дьаһалтабын.

1. Турнир ыстыгыга маньык састааптаах комиссияны тэрийэргэ. Ядреев А.Н. - комиссия председатели, улууе баһылыга.

Горохов М.Д. - председатели солбуйааччы; Ядрихинский С.П. - спорт отделын ээбилдэсэйэ, чилиэн.

Дьячковская И.Г. - үрэх управлениетын начальнига, чилиэн; Кирьялин А.В. - культура отделын ээбилдэсэйэ, чилиэн.

Попова В.В. - үп управлениетын начальнига, чилиэн; Алексеев С.Ф. - чилиэн; Егоров В.П. - чилиэн.

2. 14458 (уон түөрт тыһыынча түөрт сүүс биэс уон) суммалаах ороскуот сметастык бигэртэтэргэ.

3. Уп управлениетыгар (Попова В.В.) «Нам» ТРК четугар 14458 (уон түөрт тыһыынча түөрт сүүс биэс уон) сэмк ытыгар.

4. «Нам» ТРК директоругар (Кривошапкин И.З.) кирбит үбү аналлыан туһанабыгар.

5. Спорт отделугар (Ядрихинский С.П.) ороскуоттамыт үп квантисыларын Нам улуунун дьаһалтатын бухгалтериягар туттарарыгар.

6. Бу дьаһал тустуугун хонтуруобун спорт отделын ээбилдэсэйигэр С.П. Ядрихинскийга сүктөрөргө.

Улууе баһылыга А.Н. ЯДРЕЕВ

Төһө да кыратын иһин бэйэтигэр холоово суох күүстэргэ уонна сымсата. Көпүл тустуу секциятыгар аан бастаан маньык дьарыктаммыта.

Кеша Зырянов хара маньыгыттан көпүл тустуу албастарыгар, техникалары уонна тактикалары атыгартан ардук сыстаарыын көрдөрбүтэ. Оройуонга ыстыгылар күрэхтөөһүлөргө өрүү миэстэлэһэ. 1973 с. Уэдэй 8 кылаастаах оскуолатын директора Захаров И.И. быһаарытыынан Кеша уонна Миша Татарников Чурапчыга Д.П. Коркин оскуолаларыгар барбыттар. Мантан ыла Кеша араас турнирдарга, ол курдук, республикатаагы, бүтүн Союстаагы түһүлгөлөргө кыттан ардыгар бастаан, сороһор хоггору төрөбүт Уэдэйигэр хонор доһоһо курдук кэлэн ааһар көмүрү сабалламыттар.

Кини улахан дьонго аан бастаан 10 кылааска үөрэнэ сылдьан Илья эгэрэонатыгар бастаан маастарга кандидат, эһилдигэр Саха АССР министрдария советын бириһинигэр 2-с миэстэлээн спорт маастарын нурматын толорбута.

Ити сыл үүһүн иһэр, кэскиллээх бөөһөстөрү Гриша Христофоровы, Алеша Дюдоронны уонна Инокентий Зыряновы армия кини спортивнай кулуубутар (ЦСКА) сулуусулар ыгырбыттар. Кинилэри Москвага сахалартан бастакы олимпийскай чемпион Роман Дмитриев көрүбүтэ.

Итинтан ыла Кеша тустуу уһун уонна кини аартыгар чыгык үгүтэммитэ. Кини 1979-83 сс. ССРС сүүмэрдамыт хамаандатын чилиэнэ этэ. ССРС Ээбилдэнилээх күүстэрин үс төгүллээх чемпионо, 1980 с. дойду чемпионатыгар олимпийскай чемпион Роман Дмитриев уонна Аан дойду 4 төгүллээх чемпионо Сергей Корнилаев көһиллэргэтин үһүс буолан сөдүмэр ээтиһинилэммитэ. Эһилдигитигэр Аан дойду аччыкы чемпионатын аатыгар Тбилисигэри нуруоттар иһки ардыларынаагы турнир ССРС, Европа чемпионана Армак Саюнк эһилдэтин үрүн көмүс мэтээли ылары ээтиһпитэ. Ити сыл Дан Колов бириһинигэр Болгарияга иһки, Венгрияга ыстыгылыбыт нуруоттар иһки ардыларынаагы турнирда 1-кы, Иранга ыстыгылыбыт турнирда иһки миэстэлэммитэ.

Москвага сулууспалыар кэмигэр государственнай физкультура институтка кыткытын үөрэнэ сылдьыбыта. Ол саарана тренеринэн үлэлээбитэ.

И.И. Зырянов сулууспалыан киниттэн 1985 с. Сахатан сиригэр төһөн кэлэргэтин тустууттан туораабыта. Кини 3 сыл Дьоксуускайга үлэлээн баран 1988 с. төрөбүт Уэдэйигэр тахсан С.П. Ядреевка ат байытыгар көмөлөспүтэ.

1991 с. биргэ үөрөмүт кыһыны Татьяна Николаевнаны көргөн ылан Чурапчыга тренерини аналан барбыта. Баары-суора 6 сыл үлэлээн баран ыараханньык ыалдьан олуктон туораабыта.

Чарьылга тустуук Инокентий Зырянов улахан спортка хаалдырыт суолун кини арчыһыт уолаттар, төрөһүт иһки уола салтыахтар.

Ф. СОЛОВЬЕВ, хоньд тустууга ветераннара Россия чемпионо, оро спортивнай оскуолатын директоро, Дьоккуускай к.

Кини хаһыаттартан, телевидениеттан рынокка кирбиһипитикэн сибээстээн «киллер» дьон аагы-суолу эстиһинит. Укееүгэр бу суола-иһиэ суох сүтөн хаалар н а й м ы л а м м ы т өдөрүөхсүттөр биллигини криминальнай олоххо көмүс сонун көстүү буолбатахтар. Ол эрээри баччаанга дьэри бэйэбит тэргөһөмитигэр маньык быһымы-майгы тахсара, баара иһиллибит этэ. Кыгым сиргэ муода хойуулаан кэлэрини, сонун криминальнай өрүттөр биһигиэхэ ол сэрэрини сиз бир кэлэлэр. Саас саһынан көпсөөтөххэ маньык.

Төхсүннү 15 күнүгэр түүн 12 часка Намнаабы кини баһыныа хирургическай отделениетыгар кырбаанан, улуён, иһитини тоһутан Нам олохтооһо гр. Калугини кирбитэ. Кини быһаарытыынан, кинини ити күн биллибит дьон дьэтиттэн тас таһаһа суохтаһааран Тулдук дьон сиргэ илдьэ барбыттар. Уонна онко кинини туох да бириһингэ-тэ суох кырбаабыттар, ол түмүгэр кини дөһөн хааргы сытан хаалбыт. Өйдөһөн туран чугас турар заправкага нэһилэ тийһэн милицияны уонна суһал көмүгү ыгыртарбыт.

Милиция үлэһиттэре комплекснай оперативнай-ирдиер мероприятиелары ыстыгыларын түмүгүтүн маньык быһаарылыына. Калугини кытта биргэ өлөрөр, ол эбэтэр сохотелэммитэ, сууттана сылдьыбыт гражданика П. бэйэ-бэйэ иһки ар-

Криминал «КИЛЛЕРДЭРИ» МАРХАТТАН САКААСТЫЛЛАР ЭБИТ...

дыгар куһаҕын сыһыаннарынан сибээстээн уонна олоһун арҕаһын уларытар сымаллаах соторутаарыта биллибит чугас таһаарыһын, Марха олохтооһун, сууттана сылдьыбыт гр. В.-тан Калугини өлөрөргө «сахаас өгөрбүт».

Төхсүннү 7 күнүгэр гр. В. Намга кэлэр, гражданика П. Калугини өлөрөр сириги аһан бирэр. Ити күн «эбиктээн иһиэ» минигин көтөс, мин көлүмэ» дьон көпсөһүттэр. Уөһө ааттаммыт гражданика 15 тыһылыада тахсан Намга кэлбиттэр. Калугини дьириттэн албыһаан таһаарыттар, маньыкына олордубуттар уонна Тулдук дьон сиргэ тийһэн бейебольнай битанан кырбаабыттар. Ол киниттэн өлөрдүбүт дьон санаан хаарга бараран баран Мархага төһүбүттэр.

Төхсүннү 16 күнүгэр сакаасчыт гражданика П. Мархага кэлэн В.-тан туох-хайдах түмүктөөх буолбутун ыстыгыластыт, сакааһа туолбутун иһитэн баран өлөрөр уопсайыгар барбыт.

Төхсүннү 18 күнүгэр «киллердэри», бинтар бу

дьыкылар уорбалаһа чылыары, саһан көрүөйө сытар сирдэригэр сарсыарда 1 часка холубунай ирдэһил үлэһиттэргэ тараччы тутан ылыттар. Түбөһүттэргэ түргэһиттэн өмүттэн хаалбыт «киллердар» буруйдаарын биллэргэ күһэллэһиттэр, бу оперативнай дааннайдарынан толору дакаастаһар.

Бу дьыалаһы арыһына криминальнай милиция начальнига, капитан Николаев В.И., холубунай розыск оперуолномоченнайдар лейтенант Тоскин М.С., ст. лейтенант Москвитин З.С., ст. лейтенант Куличев П.М. уонна ГИБДД ИДПС Кирилин И.А., Колмогоров С.И. оперативнайдарын, сатабылларын, биллиларин көрүүлэрин көрдөрүлөр.

Билигин сиһилиэти ыстыгылаһыан бу буруйу оҕорууга сыһыаннаах, уөһө ааттаммыт дьон толору ааттара-суоллара ыһылыыта. Биһиги эгэрбитигэр маньык «сокун» дьыала түмүгүн кэлин сиһилиэти көрүөхпүт.

Бэйэ иһитин.

ЧАБЫЛХАЙ ТАЛААН ЭТЭ

1969-70 сс. Дьоксуускайдаагы педучилище физкультурнай салаатын бүтэрэн, Уэдэйгэ физкультура учууталынан аналан үлэһини кэлбитим. Оскуолага физкультура уруогун таһынан кыһэлэтин оскуолабыт уһун салааһын бардаах көрдүөрүтөр көпүл тустуу ордорор арчыһарым. Ити саарана оскуолабытыгар саһынык баста тустуу көбүрө баара. Оччолорго Уэдэйгэ көбүр улахан маастара 1963 с. сахалартан бастакынан ССРС ээбилдэнилээх күүстэрин көпүл тустууга 57 кг ыһаһынаахтарга чемпионо Максим Тихонов үлэһитэ. Олун бийиксө тустарбытыгар бадаачча усулуобуйа баара. Минигин кытта сөхкөз рабочайлара, бары да саастык кырыкты дьон Максим Тихонов суботинэн, ыйынытын арчыһаларбыт. Ити дьыл Уэдэй адор тустууктара «Нам» сөхкөз, оройуон күрэхтөөһүлэригэр, «Лена-сөхкөзү, Партизан отделениетын, ол иһитигр Нам уонна Орджоникидзевакы

оронуоннар күрэхтөөһүлэригэр Максим Тихонов капитаннаах кыттарбыт.

Ити кыһын Зырянов Кеша 4-с кылааска үөрэнэр быһыылааҕа. Оччоттон ордор кинини «Колобок» дьон ааттаммылара. Ордортоһор барыларыттан кыра да буоллар тустаах утарылаһааччыларын хотуталыыра.

Кеша Зырянов Уэдэйгэ көрүбүтэ дьон көргөһүнэр 1958 с. 8 ордоттон бэсчэһөн күн сириг көрбүтэ. Ийэтэ Вера Максимовна саһынык тухары маньыкыттаабыта. Аһыта Николай Егорович Кеша кыратыттан саһынык от үлэтигэр илдьэ сылдьыра. Уолчан онно аһынал от мустарар буолан, аһа сыстаарыс этэ. Кини ыһахтарга аты сүүрдэн куруутун миэстэлэһин күһэ ылан төрөһүтүгэриг үөрдэ.

Кеша үрө саһа Уэдэйгэ аһыта. Кини кыра эрдэригэ сыгымы-хотуу, үгүс саһаалаах-ингалээх, таһаарыттары кытта дөбөнүк бир тылы булар уолчан этэ.

Advertisement for Semenov Gavril Inokentievich, 50 years old, with contact information and a photo of the man.

БИЛЛЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

Table with 4 columns: K СВЕДЕНИЮ РОДИТЕЛЕЙ, ДЕТИ КОТОРЫХ ВОЮЮТ В ЧЕЧНЕ, and phone numbers.

Продается стерео-приставка «Technics» модель RS-TR 373 1999 г. выпуска. Ветроенная система шумопоглощения и ручная подстройка...

Намнаабы «Сапи-полис» генеральной агентствота бэйэтин страхователлэригэр иһитиннэрэр

Table with 4 columns: Дьыл мал-сал, оһол сүүйүүллээх страховкаларыгар кирбиһиттэртэн маньык нүөмөрдөөх квантисылар сүүйүлүлөр, and phone numbers.

Footer section containing contact information for the newspaper, including address, phone numbers, and email.